

Андрій КОБИЛЮХ

Бог благословив українську землю відпустовими місцями, цілющими джерелами та чудотворними іконами. Із настанням весни паломники з усієї України з'їжджаються до відпустових місць, аби подякувати Богові та Пресвятій Богородиці за дар життя та випросити у Небесної Матері рятунку від душевних і тілесних хвороб, прихилити свою голову до чудотворних ікон, віддати шану блаженним мученикам та ісповідникам УГКЦ. Мова в даній статті йтиме про найбільші паломницькі відпустові місця в Україні, починаючи від найдревнішого та завершуючи наймолодшим відпустовим центром.

Свято-Успенська Унівська лавра

Одним із найдревніших монастирів та відпустових місць України є Свято-Успенська Унівська лавра, яка розташована у мальовничому прикарпатському селі Унів неподалік від містечка Перемишляни, де душпастирював блаженний Омелян Ковч. Перша згадка про монастир датується 1395 роком.

Унівська лавра має багату історію. Важливою постаттю при розбудові монастиря був шляхтич Олександр Лагодовський, який важко хворів. Та, побачивши вві сні Пресвятую Діву, він відшукав цілюще джерело, в якому обмив ноги і чудесно був зцілений. На знак вдячності Пресвятій Діві Лагодович відновив древній монастир, який був знищений татарами у XVIст. В 1913 році митрополит Андрей (Шептицький) передав Унівську лавру монахам-студитам, які опікуються святинєю до сьогодні. Радянська влада перетворила лавру на концтабір для католицького духовенства. Монахів арештовували, висилали у Казахстан та на Сибір. Лише після розпаду Радянського Союзу Унівська лавра повернулася попереднім власникам.

На сьогоднішній день її відвідують тисячі паломників, які прибувають із різних околиць, щоб скласти молитви перед чудотворною іконою Унівської Божої Матері, прихилити голову перед копією Туринської плащаниці, приступити до цілющого джерела, яке б'є водами зцілення, чи побути наодинці на Чернечій горі, де спочивають владики, архімандрити, ігумени, схимники.

У кожен третій день травня відбувається молодіжна проща, яка приурочена почитанню чудотворної ікони Унівської Богоматері. Іншою прощеною до Унівської лаври є піша зі Львова до Унева, яка триває три дні. За цей час прочани долають 45 кілометрів. У прощах беруть участь паломники з усієї України та прочани із сусідніх держав: Польщі, Словаччини та Білорусії.

Зарваниця

Марійський центр Зарваниця для українського паломника є українським Люрдом чи Фатімою. Першою датованою згадкою про це місце вважається 1240 рік, коли було знищено Київ. Один монах, рятуючись від загарбників, втік до Зарваниці, де вві сні йому з'явилася Богородиця з маленьким Ісусом на руках. Прокинувшись, монах побачив джерело та чудотворну ікону. Він тут же побудував каплицю. У 1662 році зарваницьку церкву та монастир спалили турки і татари. У 1867 році стається історична подія. Папа Пій IX коронував чудотворну ікону Зарваницької Матері Божої та надав Зарваниці статус відпустового центру. Радянський тоталітарний режим спалив церкву, закрив монастир, а чудотворне джерело обгородив колючим дротом. Відродження всеукраїнського паломницького центру розпочалося із незалежністю України. За цей час було багато зроблено та відновлено. Збудовано величавий собор Зарваницької Божої Матері, який був освячений 22 липня 2002 року, чотирьохярусна каплиця та співоче поле, яке вміщує 50 000 паломників, дім Пресвятої Богородиці, споруджено пам'ятник Івану Павлу II.

Цікавим фактом є те, що під час свого пастирського візиту до України святіший Отець Іван Павло II молився перед іконою Зарваницької Божої Матері. Щороку в серпні із Самбора до Зарваниці у десятиденне паломництво вирушають кілька сотень паломників.

Гошів

Монастир Преображення Господнього, що на Ясній Горі в Гошеві, має багату історію. Першою датованою згадкою про Гошівський монастир вважається 1509 рік. У XVIII ст. внаслідок пожежі було знищено монастирський будинок, проте ікона залишилася вцілілою. 1937 рік був роком двохсотліття чудотворної Гошівської ікони. В часи Другої світової війни монастир закрили, а монахів арештували. У 1990 році його повернули законним власникам – отцям василіянам, які й до нині прославляють Пресвяту Богородицю в цьому монастирі. Гошівська чудотворна ікона є копією Ченстоховської ікони Богородиці.

Крехів

Перша згадка про Крехівський монастир датується 1456 роком. Вважається, що монастир заснували два монахи, які оселилися в печері, де мали капличку, приурочену верховним апостолам Петру і Павлу. В XVII ст. монастир перенесли на сучасне місце. У XX ст. монастир став великим відпустовим центром. Прочани прибувають у Крехів на торжество Перенесення мощей святого Миколая Чудотворця (22 травня). З приходом більшовиків монастир ліквідували і перетворили на військовий штаб. Із легалізацією отці-василіяни повернулися до монастиря. Сьогодні монастир є не лише відпустовим місцем, в якому бє цілюще джерело та є мощі святого Партенія, які подарував монахам папа Лев XIII в 1887 році. У монастирі є чудотворна ікона святого Миколая Чудотворця, яку до Крехова приніс монах Йоїл, що був першим монахом у печерному монастирі. Слід сказати, що під час радянської влади ікона кілька разів переховувалася, а урочисте перенесення її в обитель відбулося 23 грудня 1990 року.

Страдч

Історія Страдчу бере свій початок із XIII ст. від першого печерного монастиря, який був споруджений у скелі серед лісу. Згодом там було збудовано дерев'яну церкву, яка була названа на честь Успення Пресвятої Богородиці. Через деякий час дерев'яна церква була спалена, а на її місці збудовано муровану святиню. Це сталося в 1975 року.

Страдч є важливим паломницьким центром. Саме тут зберігаються дві чудотворні ікони: Нерушимої стіни та Страдецька ікона Успення Пресвятої Богородиці, а також мощі блаженних Миколи Конрада та блаженного Володимира Прийми, покровителя мирян.

Блаженний священномученик Микола душпастирював у Страдчі, там і загинув мученицькою смертю 26 червня 1941 року. Блаженний Володимир дякував в цьому селі, допомагав в усьому о. Миколаю й поніс мученицьку смерть разом із ним.

26 червня 2013 року під час Всеукраїнської прощі до Страдчу блаженного Володимира Прийму було офіційно оголошено покровителем мирян УГКЦ. Цікавим фактом є те, що у Страдчі облаштована Хресна дорога, якій папа Пій XI ще у 1936 році надав право надавати єрусалимський відпуст, тобто участь у Страдецькій Хресній дорозі прирівнюється до участі у Єрусалимській Хресній дорозі. Щороку 26 червня відбувається патріарша проща до Страдчу. У цей день вшановується мученицькі смерті блаженного Миколи та блаженного Володимира.

Київ

Одним із наймолодших відпустових місць УГКЦ є Патріарший собор Воскресіння Христового в Києві. Цей собор збирає воедино паломників не тільки з України, але й з-за кордону. Вони всі своїми щедрими пожертвами будували Патріарший собор. Від самого початку будівництва собору церковна ієрархія відмовилася від фінансування урядовців, держслужбовців та інших комерційних структур. 27 жовтня 2002 Блаженніший Патріарх Любомир (Гузар) освятив наріжний камінь під будову Патріаршого собору. Собор Воскресіння будували 12 років. На сьогоднішній день він вміщає 1500 чоловік, його висота 50 метрів, а площа 3206,1 м². Важливо сказати, що Патріарший собор будувався жертвами, які збиралися фундаторськими «цеголками» на благодійних концертах, аукціонах... Придбавши такі «цеголки», кожний вірний вносив свою лепту в розбудову собору. Таких «цеголок» було продано 119 662 на суму 9 695 325 грн. 17-18 серпня 2013 року з нагоди 1025-ліття Хрещення Руси-України відбулося освячення Патріаршого собору. На освячення прибуло близько 20000 вірних та 700 священників. Участь в освяченні собору взяли і єпископи Синоду, які, щоб взяти участь у освяченні, з'їхалися з усіх континентів світу. Важливими гостями на цих урочистостях були Папський нунцій Едвард Томас Галіксон та кардинала Аюдріс Юзас Бачкіс.

Андрій КОБИЛЮХ Україна та її духовні святині//СЛОВО № 2 (62) 2015